

Sayıştay Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 27.2.1967 - Sayı : 12538)

No.
832

Kabul tarihi
21.2.1967

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

Sayıştayın görev ve yetkisi

MADDE 1. — Sayıştay, genel ve katma bütçeli dairelerin gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini yargılama yoluyla kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.

Sayıştay yargı ve karar organları

MADDE 2. — Sayıştay kuruluşuna dâhil yargı ve karar organları şunlardır :

- a) Daireler,
- b) Daireler Kurulu,
- c) Temyiz Kurulu,
- d) Genel Kurul,
- e) Yüksek Disiplin Kurulu,
- f) Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu.

Hazine temsilcisi sıfatıyla savcılık bu kuruluşa dâhildir.

Sayıştay mensupları

MADDE 3. — Sayıştay mensupları şunlardır:

1. Meslek mensupları :
 - a) Birinci Başkan, Daire Başkanları ve Üyeler,
 - b) Genel Sekreter,
 - c) Raportörler,
 - c) Uzman Denetçi, Başdenetçi, Denetçi ve Denetçi Yardımcıları.
2. Yönetim mensupları :
 - a) Genel Sekreter yardımcıları,
 - b) Müdürler, Müdür yardımcıları ve memurlar.
3. Savcı ve Savcı yardımcıları.

İKİNCİ BÖLÜM

Sayıştay meslek mensuplarının nitelikleri, seçilmeleri ve atanmaları

Başkan ve üyelerle Genel Sekreterin nitelikleri

MADDE 4. — Sayıştay Başkan ve üyeleri ile Genel Sekreterinin aşağıdaki nitelikleri taşımaları şarttır :

I - Genel olarak :

Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat fakülteleriyle İktisadi ve Ticari İlimler akademilerinden veya öğretim itibarıyla bunlara eşitliği Millî Eğitim Bakanlığınca onanmış yurt içinde veya dışındaki

fakülte ve yüksek okullardan birini bitirmiş ve sonradan mali ve iktisadi konularla ilgili görevlerde en az on yıl başarı ile çalışmış olmak;

II - Özel olarak :

A) Birinci Başkanlık için :

- a) Sayıştay Daire Başkanlığında, üyeliğinde,
- b) Müsteşarlık, müsteşar yardımcılığında,
- c) Profesörlükte,
- d) Genel ve katma bütçeli dairelerin genel müdürlüklerinde,
- e) Vergiler Temyiz Komisyonu Başkanlığında,
- f) Maliye Bakanlığı tetkik, teftiş, hesap uzmanları, bankalar yeminli murakıplar kurulu başkanlıklarında veya bunların sınıf ve derecesinde bulunan diğer görevlerde bulunmuş olmak.

B) Daire başkanlıkları için :

- a) Sayıştay üyeliğinde, savcılığında,
- b) Maliye Bakanlığı kuruluşuna dâhil müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür ile bunların sınıf ve derecesinde bulunan diğer görevlerde,
- c) Vergiler Temyiz Komisyonu başkanlıklarında,
- d) Maliye Bakanlığı tetkik, teftiş, hesap uzmanları, bankalar yeminli murakıplar kurulu başkanlıklarında bulunmuş olmak.

C) Üyelik için :

- a) Sayıştay Savcılığında, Genel Sekreterliğinde, raportörlüklerinde, uzman denetçiliğinde, başdenetçiliğinde, Savcı bağıyardımcılığında,
- b) Bu maddenin (B) fıkrasının b, c, d bendlerinde sayılan görevlerle, Maliye Bakanlığı kuruluşuna dâhil genel müdür yardımcılığı veya bunların sınıf ve derecesinde bulunan diğer görevlerde,
- c) Vergiler Temyiz Komisyonu üyeliklerinde,
- d) Maliye Bakanlığı Başmüfettişliği, Başhesap uzmanlığı, bankalar yeminli başmurakıplığında, bulunmuş olmak.

D) Genel Sekreterlik için :

Sayıştay raportörlüğü, uzman denetçiliği veya başdenetçiliğinde bulunmuş olmak.

Birinci Başkanın seçimi

MADDE 5. — Sayıştay Birinci Başkanı bu kanunda yazılı niteliklere sahip istekliler arasından, T. B. M. M. Bütçe Karma Komisyonu tarafından gizli oyla seçilir. Komisyon, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır. Mevcudun salt çoğunluğunun oyunu alan seçilir.

Seçim sonucunun Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi genel kurullarınca ayrı ayrı onaylanması gereklidir. Meclislerden her hangi biri bu onay işlemini, karma komisyonunda seçimin sonuçlanmasından başlayarak iki ay içinde tamamlamadıkları takdirde karma komisyon kararı kesindir.

Daire Başkanı ve üyelerin seçimi

MADDE 6. — Sayıştay daire başkanlıkları ile üyelikleri için, Sayıştay Genel Kurulunca, Sayıştaya başvuranların sicilleri üzerinde yapılacak inceleme sonucunda, bu kanunda yazılı şartlara sahib oldukları anlaşılmalardan üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun ve ilk oylamada bu yeter sayı sağlanmadığı takdirde ertesi oylamada salt çoğunluğun gizli oyu ile her boş yer için ikişer aday seçilir.

Sayıştay Genel Kurulunda, üye adayları, boş kadro sayısının 2/3 oranında Sayıştay mensupları ile savcısı ve 1/3 oranında da 4 ncü maddenin (C) fıkrasının b, c ve d bendlerinde yazılı nitelikleri taşıyan istekliler arasından seçilir. 1/3 ve 2/3 oranlarının uygulanmasında tam sayı yanında meydana gelen kesirler bir aded olduğu takdirde Sayıştay mensupları; iki aded olduğu tak-

dirde ise bunlardan biri Sayıştay mensupları kontenjanına, diğeri de Maliye Bakanlığı kontenjanına aktarılır.

Bütçe Karma Komisyonu, sicillerini inceledikten sonra her boş yer için bu adaylardan birini seçer.

Seçim 5 nci madde esaslarına göre yapılır.

Bütçe Karma Komisyonunda yapılan asli üye seçimlerinde ikinci fıkrada yazılı oranlar aynı şekilde uygulanır.

Başkan ve üyelerin teminatı

MADDE 7. — Sayıştay Başkan ve üyeleri azıbulunamaz. Kendileri istemedikçe 65 yaşından önce emekliye ayrılamaz. (95 nci madde hükmü saklıdır.)

Memuriyetten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesin hüküm giymiş olanların görevleri kendiliğinden, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği tam teşkilâtli resmî sağlık kurulu raporuyla kesin olarak anlaşılanların da Sayıştay Genel Kurul kararıyla görevleri sona erer.

Savcı ve savcı yardımcılarının nitelikleri, atanmaları

MADDE 8. — Sayıştay Savcı ve yardımcıları, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine ortak kararname ile atanırlar.

Bunların, Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat fakülteleri, İktisadi ve Ticari İlimler akademilerini veya öğretim itibarıyla bunlara eşitliği Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanmış yurt içindeki veya dışındaki fakülte veya yüksek okullardan birini bitirmiş olmaları şarttır.

Raportör ve denetçilerin nitelikleri, mesleğe alınmaları

MADDE 9. — Raportör, uzman denetçi, başdenetçi ve denetçiler denetçi yardımcılığınca yetişirler.

Denetçi yardımcılığına, Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat fakülteleriyle İktisadi ve Ticari İlimler akademilerinden veya öğretim itibarıyla bunlara denkliği Millî Eğitim Bakanlığınca onanmış yurt içi veya yurt dışındaki fakülte veya yüksek okullardan birini bitirmiş olanlar arasından açılacak sınavı kazananlar Birinci Başkan tarafından aday olarak atanırlar.

Sınava girebilmek için 31 yaşından gün almamış ve Devlet Memurları Kanununun 48 nci maddesinde gösterilen genel nitelikleri haiz olmak şarttır.

Adaylık süresi en az bir, en çok iki yıldır. Adaylık süresi sonunda :

Bilgi, çalışma ve ahlak bakımından hizmete elverişli görülenler Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunun kararı ve Birinci Başkanın onayıyla denetçi yardımcılığına atanırlar.

Hizmete elverişli görülmiyenlerin görevine Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu kararı ve Birinci Başkanın onayıyla son verilir.

Denetçi yardımcıları bir meslek kursuna veya stajına tabi tutulurlar.

Kursta okutulacak nazari ve tatbiki derslerle stajın şekil ve şartları, kursun veya stajın süresi kurs veya staj sonundaki sınav usulleri ve diğer hususlar yönetmeliğinde belirtilir.

Denetçi olabilmek için kurs veya stajdan sonra yapılacak meslek sınavını başarmak şarttır.

Sayıştay meslek mensupları ile savcı ve yardımcılarının yükselme süreleri iki yıldır.

Genel sekreter ile raportör ve denetçilerin atanmaları

MADDE 10. — Sayıştay Genel Sekreteri, Birinci Başkan tarafından; raportörleri, uzman denetçileri, başdenetçileri ve denetçileri, Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunun kararı ve Birinci Başkanın onayı ile atanırlar.

Genel Sekreter yardımcılarının nitelikleri ve atanmaları

MADDE 11. — Genel Sekreter yardımcıları, Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat fakülteleriyle İktisadi ve Ticari İlimler akademilerinden veya öğretim itibarıyla bunlara eşitliği Millî Eğitim Bakanlığınca onanmış yurt içinde veya dışındaki yüksek okulların birini bitirmiş olanlar arasından Birinci Başkan tarafından atanır.

Yönetim mensuplarının nitelik ve atanmaları

MADDE 12. — Müdür ve yardımcılarının, şef ve memurların, Devlet Memurları Kanununun 48 nci maddesinde yazılı nitelikleri taşımaları gerekir. Bunlar, Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunun kararı üzerine Birinci Başkanın onayı ile atanırlar.

Yönetim mensuplarının sınıflandırılması

MADDE 13. — Yönetim mensupları için Devlet Memurları Kanunu esaslarına göre sınıflar tesis edilir.

Yönetim mensuplarının Devlet Memurları Kanunu gereğince yapılacak yükseltme ve kademelerle ilerlemeleriyle, disiplin ve ceza kovuşturmalarında yetkili kurul, Memurlar Seçim ve Disiplin Kuruludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM*Sayıştay yargı ve karar organlarının kuruluş, işleyiş, görev ve yetkileri**Daireler*

MADDE 14. — Bir başkan ve dört üyeden kurulu daireler birer hesap mahkemesidir. Bir başkan ve iki üyeden kurulan daire heyeti hükme yetkilidir.

Dairelerde kararlar oyların çoğunluğuyla verilir.

Daireler;

- Sorumluların hesaplarını inceleyip yargılayarak haklarında beraet veya tazmin hükmü verir.
- Kesinhesapları inceleyip sayman hesaplarıyla karşılaştırarak uygunluk ve aykırılık noktalarını belirtmek suretiyle karara bağlar.

c) Birinci Başkan tarafından incelenmek üzere verilecek işler hakkında görüşünü bildirir.

Daire başkanlarının mâzeret, hastalık, Birinci Başkanlığa vekillik gibi geçici sebeplerle vazife görmemeleri halinde ve münhal vukuunda en kıdemli üye daire başkanvekilliğini yapar. Kıdemde esas üyeliğe seçilmez.

Üyelerden birinin her hangi bir sebeple bulunamaması halinde o daireden Temyiz Kuruluna ayrılmış üyelerden biri daire başkanının daveti üzerine mahkemeye katılır.

Daireler Kurulu

MADDE 15. — Daireler Kurulu, Temyiz Kuruluna ayrılan başkan ve üyelerin dışında kalan başkan ve üyelerden kurulur.

En kıdemli daire başkanı kurula başkanlık eder.

Kurul üye tam sayısının en az üçte ikisi ile toplanır. Mevcudun çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Daireler Kurulu bu kanunla kendisine verilmiş olan görevleri yapar. Birinci Başkan tarafından incelenmesi istenilen diğer konu ve işlemleri görüşerek karara bağlar.

Savcı doğrudan doğruya veya başkanın çağrısı üzerine oy hakkı olmamak şartıyla kurula katılabilir.

Temyiz Kurulu

MADDE 16. — Temyiz Kurulu 4 yıl için Sayıştay Genel Kurulunca daire başkanları arasından seçilecek 4 daire başkanı ile her daireden seçilecek 2 üyeden kurulur.

Her yıl kurul üyelerinin dörtte biri yenilenir. Üyeliği sona erenlerin yeniden seçilmeleri caizdir. Kurula en kıdemli daire başkanı başkanlık eder.

Duruşmalı oturumlarda savcı kurul huzurunda savunmasını yapar.

Temyiz Kurulu üye tam sayısının üçte ikisi ile toplanır. Mevcudun çoğunluğuyla karar verir. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Kararı temyiz edilen daire başkan ve üyelerinin oy hakkı olamaz.

Temyiz Kurulu üyeleri 22 nei maddede gösterilen görevleri de yapar.

Temyiz Kurulu Sayıştay dairelerince verilen ilâmların son hüküm merciidir.

Genel Kurul

MADDE 17. — Genel Kurul, Birinci Başkanın Başkanlığı altında daire başkanlarıyla üyelerden kurulur.

Genel Kurul bu kanunla kendisine verilmiş olan görevleri yapar ve Birinci Başkan tarafından incelenmesi istenilen diğer konu ve işlemleri görüşerek karara bağlar.

Savcı doğrudan doğruya veya Birinci Başkanın çağrısı üzerine; oy hakkı olmamak şartıyla, Genel Kurulda bulunabilir.

Genel Kurul üye tam sayısının en az üçte ikisi ile toplanır; mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliğinde Birinci Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır.

İdari nitelikteki kararların birleştirilmesi

MADDE 18. — Dairelerin kararları veya bir dairenin iki kararı arasında aynı meselede aykırılık bulunur veya bir içtihadın değişmesine lüzum görülür ya da bu mahiyette bütün işlemlere uygulanabilecek kararlar almaya ihtiyaç duyulursa, mesele Genel Kurulda görüşülerek karara bağlanır. Bu meselenin görüşülmesinde savcı da bulundurulur.

Sayıştaya ilişkin kanun tasarı ve teklifleri

MADDE 19. — Sayıştaya ilişkin olarak yapılan kanun tasarısı ve teklifleri hakkında görüşlerini tesbit etmek, vize ve denetleme işleri için yönetmelikler yapmak, Genel Kurulun görevleri arasındadır.

Savcı

MADDE 20. — Savcı aşağıdaki görevleri yerine getirir :

- a) Hesapların incelenmesi ve yargılanması safhalarında iddia ve düşüncesini bildirmek,
- b) Uygunluk bildirimlerinin ve Cumhuriyet Senatosuyla Millet Meclisine sunulacak raporların Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında hazır bulunarak görüşünü açıklamak,
- c) Kanunların sorumlular hakkında cezai veya inzibati kovuşturmayı emrettiği hususlarda buna ait hükümlerin uygulanmasını izlemek,
- ç) Hesapların yargılanması sırasında veya her hangi bir suretle sorumluların cezai veya inzibati cezayı gerektiren hallerine vâkıf olduğu takdirde durumu Maliye Bakanlığına ve diğer ilgili makamlara yazı ile bildirmek,
- d) Birinci Başkan tarafından verilen işleri görmek,
- e) Kanunda yazılı süreler içinde hesaplarını vermiyen saymanlar hakkında yapılacak işlemler dolayısıyla düşüncesini bildirmek,
- f) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

*Sayıştay mensuplarının görev ve yetkileri**Birinci Başkan*

MADDE 21. — Birinci Başkan Sayıştayın en büyük âmiri olup Sayıştayın genel işleyişinden sorumludur. Genel Kurulun Başkanıdır. Gerekli gördükçe temyiz ve daireler kuruluna da başkanlık eder. Bu kurullara verilecek işleri düzenler ve görüşmeleri yönetir.

Birinci Başkan, Sayıştaya düğen bütün ödevlerin iyi yapılmasını ve iç yönetimin düzenli bir surette yürütülmesini sağlamak için gereken tedbirleri alır.

Daire başkanlarının ve üyelerin dairelere ayrılması, işlerin dairelere dağıtılması, denetçilerin ve personelin görevleri ve görev yerlerinin tâyin ve tesbit olunması, denetleme gruplarının kurulması, hesapların merkezde veya yerlerinde incelenmelerine ilişkin programların yapılması Birinci Başkanla aittir.

Birinci Başkan görevinde bulunamayacağı zaman daire başkanlarından birini yerine vekil bırakır. Vekil tâyin etmemiş olduğu veya Birinci Başkanlığın açık bulunduğu hallerde daire başkanlarının en kıdemlisi vekillik yapar.

Daire başkanları ve üyeler

MADDE 22. — Daire başkanları, dairelerine ayrılan hesapların yargılama ve bunlara ilişkin tutanak ve ilâmların düzenlenme ve sonuçlandırılması işleriyle ve diğer işlerin yapılmasını sağlamakla görevlidir.

Üyeler denetçi raporlarını inceler ve düşüncelerini yazılı olarak belirtir. Ayrıca bu kanunda gösterilen diğer işleri yapar.

Genel Sekreter

MADDE 23. — Genel Sekreter, Birinci Başkanın idari yardımcısı olup yazışmaları idare, bizzat başkanın imzası gereken yazılar dışındaki evrak ile ilâm ve sözleşmeleri onun adına imza, her türlü meslek ve yönetim kısımlarının iş dağıtımına ile görevlendirilmelerinde ve yerinde inceleme grup ve programlarının hazırlanmasında Birinci Başkanla yardım eder; araştırma, inceleme ve meslekî yayım işlerini düzenler, idari şubeleri Başkan adına denetler ve Başkanın vereceği diğer görevleri yerine getirir.

Raportörler

MADDE 24. — Raportörler, bağlı buldukları daire ve kurullara bu kanunla verilen görevlerle ilgili kararları yazmak ve verilen hükümler dahilinde tutanak ve ilâmları düzenlemek ve bunların gerektirdiği diğer bütün işlemleri yapmakla görevlidirler.

Denetçiler

MADDE 25. — Denetçiler, incelenmek üzere Birinci Başkanlıkça veya onun adına grup şeflerince kendilerine verilen idare hesaplarıyla kesir hesapları ve işlemleri, kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelerdeki esas ve usuller dairesinde inceliyerek sonucunu birer raporla Birinci Başkanlığa bildirmek ve bu kanunla verilen diğer Sayıştay hizmetlerini yapmakla görevlidirler.

Denetçiler; anlam, uygulama veya sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarara uğraticı nitelikte gördükleri kanun, tüzük, yönetmelik, kararname ve sair mevzuat hükümlerini, inceleme sırasında tesbit ederek bunları gerekçesiyle birlikte ve yazılı olarak Birinci Başkanlığa bildi-

rirler. Birinci Başkan, bu bildirimleri derhal Genel Kurula havale eder ve bunlardan Genel Kurul kararıyla kabule değer görülenler üç aylık raporlarla Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisine sunulur.

Denetçiler tarafından hesap ve işlemlerin inceleme usulleri denetleme gruplarının çalışma şekilleri ile grup şeflerinin görev ve sorumlulukları bir talimatta belirtilir.

Yönetim mensupları

MADDE 26. — Sayıştayın işlemiyle ilgili yönetim işleri bu kanuna bağlı kadrolarda yazılı memurlar tarafından yapılır.

Kurulacak yönetim dallarının görevleriyle bu görevlerin yapılma yolları, ilgililerin sorumluluk dereceleri yönetmeliğinde gösterilir.

Memurlar seçim ve Disiplin Kurulu

MADDE 27. — Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu iki takvim yılı için Genel Kurulca seçilecek bir daire başkanı, bir üye, bir uzman denetçi veya raportör, başdenetçi ile Genel Sekreterden kurulur.

Aynı şekilde birer yedek seçilir.

Kurula daire başkanı başkanlık eder.

Kurul üye tam sayısı ile toplanır ve oy çokluğuyla karar verir.

Genel Sekreter, uzman denetçi veya raportör, başdenetçi şahıslarını ilgilendiren konuların görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sayıştayın görev ve yetkileri

Sayıştayın görevleri

MADDE 28. — Sayıştay aşağıda gösterilen görevleri yerine getirir :

I - A) Genel ve katma bütçeli dairelerin,

B) (A) bendinde yazılı daireler tarafından sermayesinin yarısı veya yarısından fazlasına katılmak suretiyle sabit veya döner sermayeli veya fon şeklinde kurulan kurum ve teşebbüslerin,

C) Kanunlarla Sayıştay denetimine tabi tutulan diğer kurumların bütün gelir, gider ve mallarıyla nakit, tahvil, senet gibi kıymetlerinin (Emanet niteliğinde olanlar dâhil) alınıp verilmesini, saklanma ve kullanılmasını denetler. Sorumluların hesap ve işlemlerini yargılayarak kesin hükme bağlar.

II - Devlete ait ikraz, istikraz ve taahhütlerle çeşitli kaynaklardan bağış ve yardım suretiyle elde edilen nakdi veya aynı kıymetleri, Hazine bonolarını, bütün kefalet, kredi ve Hazine avanslarını kaydedip denetler.

III - Genel ve katma bütçelere ilişkin kesinhesapları inceliyerek düzenliyeceği uygunluk bildirimlerini, ilişkin olduğu Kesinhesap kanunu tasarılarının verilmesinden başlayarak en geç 6 ay içinde Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

IV - Gerektiğinde malî işlere ve hesap usulleriyle gelir tahakkuk sistemlerine dair Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisine rapor verir.

V - Denetimine tabi kuruluşların hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda gerekli gördüğü hususlara dair Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisine rapor verir.

VI - Sayıştay, kanunlarla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir.

Sayıştayın yetkileri

MADDE 29. — Sayıştay, bu kanunla veya diğer kanunlarla yüklendiği görevlerin yerine getirilmesi sırasında Bakanlık, kurul ve kurumlarla, idare âmirlikleriyle, sayman ve diğer sorumlularla doğrudan yazışmaya, gerekli gördüğü belge, defter ve kayıtları göndereceği mensupları vasıtasıyla görmeye veya dilediği yere getirtmeye ve sözlü bilgi almak üzere her derece ve sınıftan ilgili memurları çağırmaya, bakanlık, daire ve kurumlardan temsilci istemeye yetkilidir.

Sayıştay denetimine giren işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, Devlet, özel idare, belediye ve sair bütün resmî kurum ve kurullarla diğer gerçek ve tüzel kişilerden (Bankalar dâhil) istiyebilir.

Sayıştay denetimine giren daire ve kurumların işlemleriyle ilgili kayıtları, eşya ve maafları, işleri ve hizmetleri görevlendireceği mensupları veya bilirkişiler tarafından yerinde ve işlem ve olayın her safhasında incelemeye yetkilidir. Bilirkişinin hukukî durumu, yetkisi ve sorumluluğu genel hükümlere tabidir. Bu maddenin uygulanmasında izlenecek usul ve esaslar yönetmeliğinde belirtilir.

Bu madde gereklerini haklı bir sebebe dayanmaksızın tam olarak yerine getirmiyen birinci ve ikinci fıkralarda yazılı ilgililer hakkında, Sayıştayın istemi üzerine dairelerince disiplin kovuşturması yapılmakla beraber bu gibiler için ayrıca genel ve özel hükümler dairesinde işlem de yapılır.

ALTINCI BÖLÜM*Vize**Vizenin kapsamı*

MADDE 30. — Merkezde ve Sayıştay Genel Kurulunca harcamadan önce denetimin uygulanmasına karar verilen yerlerde, bu kanunla istisna edilenler hariç, genel ve katma bütçelerden Sayıştayın vizesi olmaksızın harcama yapılamaz; kredi açılmaz ve avans ödenemez.

Kadroların dağıtım işleri de önceden Sayıştayın vizesine bağlıdır.

Harcamadan önce denetim yapılmasına karar verilen yerlerde Sayıştay Başkanlığınca teşkilât kurulabilir veya denetim grupları görevlendirilebilir.

Genel ve katma bütçelerin önce vize işlemine tabi tutulmayan harcamaları sonradan vize işlemine tabidir.

Harcamadan sonra vizeye verilen belgelerden kabule uygun görülenleri vize edilir, kabule uygun görülmiyenleri önceden hesaptan çıkarılmayıp bunların düzeltilmesi veya geri alınması dairesine bir önergeyle bildirilir. Hesap devresi sonuna kadar düzeltilmiyen veya geri alınmayan kıymetlerin ödettirilmesi sayman hesapları üzerinde yapılacak incelemelerle hükme bağlanır.

Sözleşmelerin tescili

MADDE 31. — Merkezde ve harcamadan önce denetimin uygulandığı yerlerde yüzbin liradan daha fazla harcamayı gerektiren sözleşmeler yerine getirilmeden önce Sayıştayca tescil edilir. Ancak ivedilik ve gizlilik sebebiyle eksiltmeden istisnasına Bakanlar Kurulunca karar verilen hususlarla yabancı memleketlerde yapılan satınalmalara ilişkin sözleşmeler bu hükmün dışındadır.

Harcamadan önce vize

MADDE 32. — Harcamadan önce vizeye sunulan belgeleri, Birinci Başkan tarafından görevlendirilen grup şefi ve gözetimindeki denetçiler, mevzuat dairesinde inceliyerek vize ederler.

Tereddütlü görülen gider belgeleri denetçi ve grup şefinin yazılı düşüncesiyle birlikte dairesine gönderilir. Alınacak karşılık üzerine bunlar ya vize edilir, ya da bir müzakkere ile Birinci Başkanlığa verilir.

Birinci Başkan bu belgeleri dairelerden birine gönderir ve karara bağlar.

Bu karara dayanılarak yapılan ret işlemlerine, usulü dairesinde itirazda bulunulması halinde, keyfiyet incelenmek üzere ilgili Sayıştay dairesine veya daireler kuruluna verilir. Vizeye karar verildiği takdirde gider belgeleri vize edilir. İtiraz yerinde görülmediği takdirde belgeler karar gereğince dairesine geri gönderilir.

Sonradan vizeye tabi harcamaların vizesinde tereddüt husule gelirse önce karara bağlanmak üzere, bu harcamaya ait belgeler, Birinci Başkan tarafından dairelerin birine verilir.

Kesin geri çevirme

MADDE 33. — Sayıştayın tescilinden veya vizesinden kaçınıp gerekçeli bir önergeyle dairesine geri çevirdiği harcamadan maddî hataya veya ödenek yetersizliğine veya kadro üstünde tâyin ve istihdamlara ilişkin olanları hakkındaki reddi kesindir.

Sorumluluğun yüklenilmesi

MADDE 34. — Sayıştayca vizesinden kaçınılan kanunların açıkça yasaklamadığı her hangi bir harcama işinde, birinci derecedeki ita âmirlerinin yazılı direktmesi halinde keyfiyet Sayıştay Genel Kurulunda incelenir.

Bu kurul da vizeyi uygun bulmazsa, Bakanlar Kurulunca keyfiyetin incelenerek ita âmirinin görüşünün yerinde görüldüğü hakkında karar verildiği ve bu karar Sayıştaya bildirildiği takdirde ihtiyat kaydıyla vize işlemi yapılır.

Sayıştay bu yolda ihtiyat kaydıyla vize ettiği işlemi, diğer işlemler ve yolsuzluklar hakkında üç ayda bir sunacağı raporla Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlıklarına bildirir.

İkinci derecedeki ita âmirlerinin yazılı direktmesi halinde ihtiyat kaydıyla vize işlemi yapılır ve direktlediği hususa ait sorumluluk kendisine aitolup ilgili sayman hesabının yargılanması sırasında kesin hükme bağlanır.

Harcamadan önce

Vizeden istisnalar

MADDE 35. — Sayıştayın, harcamadan önce vizesinden istisna edilen kanunla belli harcamalar şunlardır :

1. Memur aylıklariyle bunlara yapılan yardımlar ve görevlerine ilişkin olarak tanınan diğer haklar,
2. Sözleşmeli ve yevmiyeli personelin ücret ve yevmiyeleri,
3. Emekli, dul ve yetim aylıkları,
4. Mahkeme harcları,
5. Kanunla belirli beyiye aidatı,
6. Nisbeti kanunla belirli aidat ve ikramiyeler,
7. İki resmî daire arasında veya Hazine ile ilgili gelir ve gider suretiyle yapılan harcamalar,
8. Vergi, resim ve diğer adlarla resmî daireler adına yapılan kesintiler,
9. Sayıştayca tescil edilmiş sözleşmelere dayanılarak yapılacak kira bedeli ödemeleri,
10. Geriverilecek paralar,
11. Harcırah avansları.

Sözleşmelerin Sayıştaya gönderilmesi

MADDE 36. — Merkez ve vilâyetlerde bağlanacak sözleşmelerle dayanaklarının birer örneğinin yedi gün zarfında Sayıştaya gönderilmesi mecburidir.

İnceleme süresi

MADDE 37. — Sayıştaya gönderilen ve ilişiği bulunmıyan belgelerden ödeme, kredi ve verilere emirleriyle avans senetleri ve bu kanunun 31 nci maddesinde yazılı sözleşmeleri en çok üç ve diğerleri onbeş gün içinde Sayıştayca incelenerek sonuçlandırılır.

YEDİNCİ BÖLÜM*Denetleme**Genel esaslar*

MADDE 38. — Sayıştay denetimine giren idare ve kurumların;

a) Gelir, gider ve mal işlemlerini, bu işlemlere ait sayman hesaplarını bütün kayıt ve belgeleriyle birlikte incelemek ve neticede bütün bu işlem ve hesapları yargılama yolu ile;

b) Bütçe hesabının ve bu nitelikteki diğer hesapların kesilmesini, sayman hesaplarının sonuçlarını, ilgisine göre kesinhesap kanunu tasarıları veya kesin mizan ve bilançolarla karşılaştırmak suretiyle;

c) Kanunlarda belirtilen diğer konuları ilgili daire ve kurumlardan alınacak bilgi ve belgeleri incelemek ve Sayıştayda gerekli kayıtları kurmak suretiyle;

Denetler.

Askeri kadrolarla askeri teçhizat, levazım, ayniyat, fabrika ve müesseseler, Sayıştay denetimine tabidir. Ancak, bunların denetim usulleri, Sayıştayın görüşü alındıktan sonra Milli Savunma ve Maliye Bakanlıklarınca yapılacak bir yönetmelikte belirtilir.

Hesapların verilme zamanı

MADDE 39. — Hesap ve işlemleri Sayıştayın denetimine giren idare ve kurumların kanunlarına göre bir bütçe veya hesap yılı veya hesap devresi içindeki bütün gelirlerinin, giderlerinin ve mallarının hesapları saymanlar tarafından en geç mahsup devresini takibeden bir ay içinde Sayıştaya verilir.

Mal işlemlerinin hesap devresi, 5 yıldan fazla olmamak şartıyla, ilgili saymanlık işlemlerinin durumuna göre, Sayıştayca tesbit olunur.

Hesap ve işlemlere ait belge, kayıt, defter ve cetvellerin yıl veya hesap devreleri içinde, bir aydan fazla olmamak üzere, belirtilecek müddetler sonunda gönderilmesine veya yerinde incelemeye hazır bulundurulmasına Sayıştayca karar verilebilir. Bu hal yukardaki fıkralar gereğince yıl veya hesap devreleri sonlarındaki hesap verme mecburiyetini kaldırmaz.

Hesapların niteliđi

MADDE 40. — Gelir, gider ve mal işlemlerinin hesapları Sayıştaya ayrı ayrı verilir. Daire ve kurumların bir bütçe veya hesap yılında veya özel kanuna göre kabul edilmiş olan hesap devresi içinde :

a) Tahakkuk eden ve tahsil edilen bütün gelirlerin, gelir artıklarının ve emanetlerin miktar ve mahiyetini gösteren cetvel ve defterlerle bunlarla ilgili her türlü belgeler, gelir hesabını;

b) Yapılan harcamaların ve bunlara ilişkin olarak alınan para ve sair kıymetlerin miktar ve mahiyetini gösteren cetvel ve defterlerle bunlarla ilgili her türlü belgeler, gider hesabını;

c) Mevcut ve alınan, sarf olunan, satış, yok etme veya sair suretlerle elden çıkarılan her türlü malların ve eşyanın miktar ve mahiyetini gösteren cetvel ve defterlerle bunlarla ilgili her türlü belgeler, mal hesabını teşkil eder.

23 nci maddenin 1 (B) ve (C) bendlerinde söz konusu sabit veya döner sermayeler veya fonlar veyahut kurumların yetkili mercilerce onaylanmış bütçe ve kadrolariyle kesin hesapları ve bunlarla ilgili kararlar, bilânço esasına göre hesap yürüten kurumlarda ise kesin mizan ve bilâncolar, Sayıştaya verilecek hesaplara dâhildir.

Yukarıdaki fıkralarda sözü geçen cetvel, defter ve belgelerin cins ve neveleri ve verilme devreleri, Sayıştayca bir genelgeyle belirtilir.

Özel mevzuatına göre bir saymanın aynı zamanda gelir, gider ve mal işlemlerini yapmakla görevli olması halinde, hesapların bu işlemlerin tamamına veya bir kısmına şâmil olması veya ayrı ayrı verilmesi hallerini ve hesapların verilme tarz ve şekillerini, Sayıştay bir genelgeyle tesbit ederek ilgili idare, kurum ve saymanlara tebliğ eder.

Saymanlar

MADDE 41. — Sayıştaya hesap vermekle yükümlü olan saymanlar şunlardır :

1. Gelir saymanları;
2. Gider saymanları;
3. Mal saymanları.

Sayman durumunda olanlar

MADDE 42. — Usulüne uygun olarak sayman sıfatıyla görevlendirilmediği halde kendiliğinden veya verilen emir üzerine gelirleri toplayan, harcıyan ve malları saklıyan ve idare edenler de bu işlemler bir saymanın hesabına dâhil edilmediği takdirde, sayman addolunur ve kanun hükümleri gereğince sayman sıfatıyla hesabını Sayıştaya vermeye zorunlu olup saymanlar hakkındaki sorumluluk bunlar hakkında da uygulanır.

Eğer bu hal âmirlerinin yazılı emirleri üzerine cereyan etmiş ise sorumlulukta onlar da ortaklırlar.

Saymanlıkların ve saymanların Sayıştaya bildirilmesi

MADDE 43. — Bakanlıklar ve katma bütçeli dairelerle Sayıştay denetimine tabi olan bütün idare ve kurumlar her hesap yılı başından önce merkez yurt içi ve yurt dışındaki bütün kuruluşlarına giren saymanlıkların neveleri ile buldukları mahalleri, görev sahalarının hudut ve şümulünü, saymanlıklara bağlı mutemetliklerle depo, ambar ve benzeri iş yerlerinin açık adreslerini, görev başındaki saymanların ad ve soyadlarıyla sicil numaralarını, aylık ücret ve derecelerini Sayıştaya bildirmekle ve sorumluların imza sirkülcülerini göndermekle yükümlüdürler.

Yıl içinde yapılan değişiklikler de değişiklik tarihinden itibaren en çok bir ay içinde aynı suretle Sayıştaya bildirilir.

Saymanların hesap vermesi

MADDE 44. — Hesaplar, saymanlar tarafından bu kanunda ve diğer kanunlarda yazılı süreler içinde tamamlanarak incelenmeye hazır vaziyette bekletilir veya Sayıştayın bildireceği yere gönderilir.

Hesaplar görev başında bulunan sonuncu sayman tarafından hazırlanır ve verilir. Hesabın verilmemesinden doğan sorumluluk buna aittir.

Hesabını tamam olarak hazırladıktan sonra başka yere naklolunan, emekliye ayrılan veya Bakanlık emrine alınan saymanlar, haleflerine verdikleri devir sırasında, hazırladıkları hesaplarını da devrederler ve bu husus devir tutanağında belirtilir.

Ölüm, sağlık durumu ve sair mücbir sebeplerle hesap vermeye muktedir olmayan veya hesap vermekten kaçınan saymanların hesapları bağlı buldukları dairelerce kurulacak bir kurul eliyle yeni saymana devredilir.

Saymanlığın başka bir saymanlığa katılması halinde, sayman o tarihe kadarki hesabını yeni saymana devre, saymanlığın kaldırılması halinde ise, sayman bu hesabı üç ay içinde Sayıştaya vermeye zorunludur.

Sorumluluk halleri

MADDE 45. — Sorumlularca; gelir, gider, mal ve kıymetlerden mevzuata uygun olarak tahakkuk ettirilmediği, alınmadığı, harcanmadığı, verilmediği, saklanmadığı veya idare edilmediği Sayıştayca kesin hükme bağlananları, sorumlular keyfiyetin idarece kendilerine bildirilmesinden başlayarak üç ay içinde Hazineye ödemekle zorunludurlar.

Sayıştayca haklarında verilen kesin hükümler sorumlulara ve ayrıca gerekli kovuşturma yapılmak üzere Maliye Bakanlığına 63 nci madde uyarınca tebliğ edilir.

Mahm ödettirilmesi, yok olma tarihindeki rayiç bedel üzerinden, bu tarih belli değilse mahm satın alındığı tarih ile kaybolmanın tesbit edildiği tarih arasındaki en yüksek rayice göre bulunacak bedel üzerinden olur. Devlet mallarının hasara uğratılması halinde uygulanacak genel hükümler saklıdır.

Sayıştayca verilen ilâmlar aleyhine Danıştaya başvurulamaz.

Hesapların incelenmesi

MADDE 46. — Sayman hesaplarından hangilerinin merkezde veya hesap yerlerinde inceleneceğine Genel Kurul karar verir. Bu hesaplar Birinci Başkanın görevlendireceği denetçiler tarafından incelenir.

Ancak, kayıtlı mallarının değerleri toplamı 500 000 lira ve daha yukarı olan mal saymanlıkları yerinde denetlenir.

Merkezde incelenmekte olan saymanlık hesaplarından her hangi birinin yerinde incelenmesi ilgili denetçinin istemi üzerine hesabın bağlı bulunduğu dairece karar verilebilir. Bu karar Genel Kurulca da uygun bulunduğu takdirde bu hesaplar Birinci Başkanın görevlendireceği denetçiler tarafından yerinde incelenir.

İnceleme sırasında;

1. Gelirlerin, alacakların ve her türlü hakların kanunlara, tüzüklere ve yönetmeliklere ve bütçedeki tertiplerine uygun olarak tahakkuk, takip ve tahsil edilip edilmediği,

2. Giderlerin,

a) Kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere ve bütçedeki tertibine, ödeneğine ve kadroya uygun olarak harcanıp harcanmadığı,

b) Ödemenin istihkak sahiplerinin veya vekillerinin kimliği araştırılmak suretiyle yapıp yapılmadığı,

c) İdare hesabına giren bütün işlemlerin para ve sair kıymet hareketlerinin kanun, tüzük ve yönetmeliklerdeki hükümlere uygun bulunup bulunmadığı,

3. Taşınır ve taşınmaz malların giriş, saklanması, kullanış ve çıkışları ile bunların bulunması gerekli olan yerlerde tamamen mevcud olup olmadığı hususlarının yürürlükteki kanun, tüzük ve yönetmelik esaslarına göre yapıp yapılmadığı,

4. Yukardaki fıkralarda yazılı bütün işlem ve hesapların belgelere ve kayıtlarına uygun olup olmadığı,

Araştırılır.

Ödemelerin gerekçelerine uygunluğu

MADDE 47. — Sayıştay, yapacağı incelemeler sırasında, denetimine giren bütün daire ve kurumların bütçelerine konulmuş olan ödeneklerin bütçede gösterilen iş, hizmet ve ihtiyaçlara harcanıp harcanmadığı hakkındaki görüşünü uygunluk bildirimlerine derceder.

Denetçi raporları

MADDE 48. — Denetçiler kendilerine verilen hesapları bu kanunla diğer kanunlarda yazılı esaslar ve yönetmeliğindeki usuller gereğince inceler ve sonucu gösterir bir rapor düzenler. Bu inceleme sırasında mevzuata uygun bulmadığı veya noksan gördüğü işler hakkında sorumluların yazılı savunmalarını alması ve düşüncesiyle birlikte raporda göstermesi şarttır.

Usulü dairesinde yapılan bildirim bilgi edinilmesinden itibaren en çok otuz gün içinde cevap vermeyen sorumluların savunmaları beklenmiyerek mevcut bilgi ve belgelere göre rapor düzenlemekle beraber, bunlar hakkında ayrıca bu kanun esaslarına göre disiplin veya ceza kovuşturulması isteminde bulunulur.

Bu raporlarda hesabın doğruluğu ve denkliği ve belgelerin tamam olup olmadığı ve inceleme neticesinde sorumluluğu gerektiren hususlar görülüp görülmediği ve ayrıca 23 nci maddenin birinci fıkrasının (B) ve (C) bendlerinde yazılı sabit veya döner sermayeli veya fon şeklinde kurulan teşebbüs ve kurumların harcama ve çalışmalarının kuruluş gayelerine uygun bulunup bulunmadığı da raporların sonunda açıklanır.

Bilgi ve belge verme zorunluluğu

MADDE 49. — Sorumlular veya diğer ilgili memurlar denetçilerin isteyeceği bilgiyi vermeye, kayıtlarla belgeleri geciktirmeksizin göstermeye veya vermeye mecburdurlar.

Sorumluların yanında bulunmayan belgeler ilgili dairelerden istenir. Sorumlular belgelerin asıllarını ve aslı gösterilemeyen belgelerin ikinci nüshalarını göstermek zorundadırlar.

Yukardaki hükme uymayanlar hakkında bu kanun esaslarına göre ceza veya disiplin kovuşturması yapılır.

Raporlar üzerinde yapılacak işlem

MADDE 50. — İncelenmesi bitirilen hesapların raporları ona ait cetvel ve belgelerle birlikte Birinci Başkanlığa verilir. Başkanlık bunları yargılanmak üzere dairelere verir.

Saymanlarla diğer görevliler hakkında uygulanacak cezalar

MADDE 51. — Hesabını kanun hükümleri dairesinde zamanında ve tam olarak vermeyen saymanlarla; Sayıştay denetimine giren daire ve kurumlar görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili dairelerince, hesabını veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir ve yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren saymanlar en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabını veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa bu defa ilgili dairelerince tâyinlerindeki usule göre işten elçektirilerek haklarında gerekli kovuşturma yapılır.

Sayıştay ilâmlarının infazını izlemeyenler hakkında da aynı hükümler uygulanır.

Hesap vermeyen saymanlar

MADDE 52. — Emeklilik, Bakanlık emrine alınma ve benzeri sebeplerle hesabını devretmeden temelli veya geçici olarak vazifeden ayrılmış bulunan saymanlar hesaplarını verinceye kadar, aylık ve diğer istihkaklarının ödenmesi geciktirilir.

Başka vazifeye naklen atanan saymanlar da devrini vermedikçe yeni görevlerine başlayamazlar. İstifa suretiyle ayrılan saymanlardan devrini zamanında vermeyenler sonradan Sayıştay denetimine tabi daire ve kurumlarda bir göreve atanamazlar.

Cezc uygulaması hakkında Sayıştaya bilgi verilmesi

MADDE 53. — İlgili daireler 51 ve 52 nci maddeler hükümlerinin uygulanmış ve sonucu hakkında Sayıştaya bilgi vermeye zorunludurlar.

Disiplin kovuşturması

MADDE 54. — Sayıştayın istemi üzerine 51 ve 52 nci maddeler hükümlerini uygulamıyanlar hakkında dairelerince disiplin kovuşturması yapılır.

İkraz, istikraz, kredi ve avansların denetimi

MADDE 55. — a) Devletçe müessese ve fertlere ikraz ve tâviz olarak verilip Hazinece açılacak hesaplara kaydedilen paralar, sayman hesapları arasında Sayıştayca incelenir ve izlenir.

Özel kanunlarla Hazinenin kefalet ettiği istikraz muameleleri dahi Sayıştayca incelemeye ve izlemeye tabidir.

Bu inceleme neticeleri uygunluk bildirimlerine yanılır.

b) Genel ve katma bütçeli dairelerce yapılan istikrazlarla alınan avanslar ve hizmet karşılığı olmıyarak çıkarılan Hazine bonoları miktar ve faizleri ve itfa bedelleri kanunlarındaki hükümlere göre Sayıştayca kaydolunur. İstikraz ve avans sözleşmeleri hakkında bağtılama tarihinden ve Hazine bonoları hakkında imza ve ihraç tarihinden itibaren 3 ay içinde Sayıştaya bilgi verilir.

Bu konudaki inceleme sonuçları uygunluk bildirimlerinde gösterilir.

c) Kanunları gereğince mutemet ve mütaahhitlere verilen avanslarla açılan krediler dahi Sayıştayca incelenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

*Yargılama**Hesapların dairelerce incelenmesi*

MADDE 56. — Daire başkanları dairelerine verilen hesap raporları hakkında savcının yazılı düşüncesini alırlar.

Savcılıktan gelen raporlar daire başkanlığınca düşüncesi bildirilmek üzere üyelere verilir.

Üyeler kendilerine verilen raporlar üzerine gerekli incelemeyi yapar. Gerektiğinde raporda ilişiksiz görülen kısımların da her cihetine bakılıp bakılmadığını araştırır ve düşüncelerini yazmak suretiyle raporları Daire Başkanlığına geriverirler.

Üyelerce, raporlar üzerinde yapılacak inceleme sırasında lüzum görüleni üyenin teklifi üzerine Daire Başkanlığınca hesabın her cihetine bakılıp bakılmadığının araştırılması için uzman denetçilerden birine verilir. Uzman denetçi hesapta yeniden ilişikli hususlar görürse, usulü dairesinde sorumluların savunmasını alır ve yazacağı rapor, düşüncesi bildirilmek üzere savcılığa gönderilir. Savcılıktan gelen bu hesap dosyası Daire Başkanı tarafından tekrar üyeye verilir.

Hesapların yargılanması

MADDE 57. — Üyelerin yazılı düşüncesi üzerine dairece hesabın yargılanmasına başlanır. Yargılama sırasında lüzum görülürse savcı davet edilerek düşüncesi sorulur.

Saymanın beraetine yeterli belgeler

MADDE 58. — Resmî daireler, mutemetlere ve istihkak sahiplerine posta veya bankalar vasıtasıyla gönderilen paralarla mukadder kıymetli senet veya ayniyata ait alındılar saymanın beraetine yeterlidir.

Merkez veya diğer saymanlıklar adına harcama yapılmış ve bunlara ait para yerine geçen evrak ve senetler yerlerine gönderilmişse merkez veya ilgili saymanın bunların alındığını bildiren belgeleri Sayıştaya göndermesi ödemeyi yapan saymanı beraet ettirir.

Bu belgeler gönderilmediği takdirde bunların postaya verildiği sırada yapılan tutanakların veya kaybolan evrakın resmî kayıtlarından alınarak onanmış örnekleri dahi beraet için muteber sayılır. Ancak bu evrak ve senetler kanun, nizam ve kararlara uygun değilse saymanın bu kanunla göre olan sorumluluğu devam eder.

Posta idarelerine tutanaklarıyla kıymetli posta paketi halinde teslim edilen paralar gönderildiği yerde tamam olarak çıkmazsa idare ve adliyece yapılacak soruşturmaya ve verilecek karara göre sorumluluk belli olur.

Belge ibraz edilememesi

MADDE 59. — Zaruri sebeplerle asılları veya ikinci nüshaları ibraz veya tevdi edilemeyen hallerde, hizmetin yapıldığını ve karşılığının hak sahibine verildiğini gösteren evraka, belgeye ve mevcut kayıt ve delillere göre, savcının düşüncesi alındıktan sonra sorumluların beraet veya zimmetine hükmedilir.

Olağanüstü hallerde belge ibraz edilememesi

MADDE 60. — Savaş, yangın, sel, deprem, idari ve askeri sebeplerle, tahliye gibi olağanüstü haller dolayısıyla veya çalınma ya da mücbir sebeplerle kaybolduğu anlaşılan belge ve kayıtların bulunmasına ve gönderilmesine imkân bulunmadığı idare kurullarınca tutanakla onanırsa, sayman mevcut delillere göre yarglanır.

Ancak yukarıda yazılı hallerin vukuunda, saymanın durumu derhal yazı ile üstüne bildirmesi ve zimmetini ibra için 15 gün içinde bağlı olduğu bakanlık veya daireye başvurması şarttır. Bu takdirde saymanın beraeti veya sorumluluğu bakanlık veya dairesinin düşüncesi alınmak suretiyle Sayıştayca hükme bağlanır.

Hüküm ve tutanaklar

MADDE 61. — Hesapların yukardaki maddelere göre yapılan yargılanması sonunda, beraet veya zimmet veya tazmin hükmü verilir. Verilen hükümler daire başkanı tarafından raporun fıkraları hizaına özel olarak yazılıp imza edilir. Ayrıca tutanak yapılmaz ve mahkeme başkanı ile üyeleri tarafından imza edilmesi lâzımdır.

İlâmlar

MADDE 62. — İlâm müsveddeleri mahkeme kurulu tarafından görülüp imza edildikten sonra bundan gereği kadar ilâm çıkarılır. Bu ilâmlar her ikiser nüshası daire başkanı ve üyeler tarafından imza edildikten sonra imzalı nüshalardan birisi dairede alıkonulup diğeri ve imzasız nüshaları hesap dosyası ile birlikte Birinci Başkanlığa verilir. Bu ilâmlar Birinci Başkan veya tevkil edeceği kişiler tarafından Sayıştay mühürü ile mühürlenip imza edildikten sonra mahkeme kurulu tarafından imzalı nüshası genel sekreterliğe saklanır.

İlâmların bildirilmesi ve tavzihi

MADDE 63. — Sayıştay ilâmlarının birer nüshası sorumlulara, birer nüshası sorumluların bağlı olduğu bakanlık veya daireye, iki nüshası da, bir nüshası ilgili saymanlığa gönderilmek üzere, Maliye Bakanlığına ve bir nüshası da Savcılığa usulüne göre tebliğ olunur.

Sayıştay daireleri veya Temyiz Kurulundan verilen kararlar müphem ise taraflardan her biri; tavzihini yahut iki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesini isteyebilirler.

Tavzih veya düzeltme dilekçeleri karşı taraf sayısından bir nüsha fazlasıyla verilir.

Kararı vermiş olan daire veya Temyiz Kurulu işi inceler ve lüzum görürse dilekçenin bir nüshasını, tâyin edeceği süre içerisinde cevap vermek üzere, diğer tarafa tebliğ eder. Cevap iki nüsha olarak verilir; bunlardan birisi tavzih veya düzeltmeyi isteyen tarafa gönderilir.

Görevli daire veya kurulun bu husustaki kararı taraflara tebliğ olunur.

Tavzih, kararın yerine getirilmesine kadar istenebilir.

İlâmların infazı

MADDE 64. — Sayıştay ilâmları kesinleştikten sonra 45 nci madde gereğince yerine getirilir. İlâmların yerine getirilmesini izlemekten, ilâmların gönderildiği dairelerin en büyük âmiri sorumludur.

İlâmlarda gösterilen zimmet ve tazminlerde zimmetler vukuu tarihinden; tazminler ise hükme dildikleri tarihten itibaren faize tabi olarak, İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.

Ancak, bu suretle eklenecek faizin tutarı, zimmet veya tazminine karar verilen miktarın % 10 unu geçemez.

Suç teşkil eden fiiller

MADDE 65. — Harcamadan önce vize için Sayıştaya gönderilmiş olan tahakkukat belgelerinin ve harcamadan sonra sayman hesaplarının incelenmesi esnasında suç teşkil eden bir fiile raslandığı takdirde, ilgili denetçi tarafından derhal deliller tesbit edilerek durum, Birinci Başkanlığa bildirilir. Birinci Başkanın görevlendireceği hesap mahkemesince kamu dâvası yönünden kovuşturma yapılmasına karar verilmesi halinde de işlemli evrak veya hesabın bu kısmı, gereği yerine getirilmek üzere toplanan ilk delillerle birlikte sorumluların bağlı olduğu daireye veya Cumhuriyet Savcılığına verilir. Genel mahkemelerce verilen hükümler, Sayıştayın, hesap ve işlemler yönünden denetimine ve hükmüne engel değildir. Bu maddenin uygulanması ile ilgili hususlar yönetmeliğinde belirtilir.

Hükmen onanma

MADDE 66. — Saymanların hesapları Sayıştaya noksansız verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde yargılanamadığı takdirde hükmen onanmış sayılır.

Kanun yolları

1. Temyiz

Temyiz mercii

MADDE 67. — Sayıştay dairelerince verilen ilâmlar Sayışta Temyiz Kurulunda temyiz olunur. Bu kurulca verilen kararlar kesindir.

Temyiz sebepleri

MADDE 68. — Sayıştay dairelerinin ilâmları;

- a) Kanuna aykırılık,
- b) Yetkiyi aşmak,
- c) Yargılama usullerine riayet etmemek gibi sebeplerle 63 nci maddede yazılı ilgililer tarafından temyiz olunabilir.

Temyiz süresi ilgiliye ilâmın tebliğinden itibaren doksan gündür.

Temyiz isteđi

MADDE 69. — Temyiz isteği dilekçe ile yapılır. Dilekçeye ilgililer tarafından itirazlarını ispat edecek belgeler bağlanır. Temyiz evrakının suretleri karşı tarafın sayısınca verilir.

Temyiz dilekçesiyle buna bağlı evrak karşı tarafa tebliğ olunur. Tebliđden itibaren otuz gün içinde cevap verilebilir. Bu cevaplar da temyiz edene tebliğ olunur. Temyiz eden de buna onbeş gün içinde cevap verebilir. Bu cevaplar da karşı tarafa tebliğ olunur. Buna da onbeş gün içinde cevap verilebilir.

Temyiz isteğinin karara bağlanması

MADDE 70. — Cevaplar alındıktan sonra veya taraflardan biri süresi içinde karşılık vermediği takdirde temyiz incelenmesi yapılarak karara bağlanır.

Temyiz dilekçesinin verileceği yerler

MADDE 71. — Temyiz dilekçesi ve lâyhalar Sayıştay Başkanlığına verilir. Merkezde bulunmayanlar, temyiz dilekçelerini, Sayıştaya gönderilmek üzere buldukları yerin en büyük mülkiye memuruna da verebilirler.

İlgililer isterlerse evrakın alındığına dair kenâhlerine bir alındı verilir.

Mürafaa

MADDE 72. — Taraflar yazı ile isterler veya Temyiz Kurulu lüzum görürse tarafları veya bir tarafı davet ederek savunmalarını dinler ve açıklama isteyebilir.

Temyiz Kurulu kararı

MADDE 73. — Temyiz Kurulu temyiz olunan hükmü olduğu gibi veya düzelterek tasdik eder, kaldırır ya da bozar. Bozma halinde evrak yeniden karara bağlanmak üzere o kararı veren daireye gönderilir.

Daire ilk kararında direktir ve bu direktme üzerine temyiz olunarak tekrar Temyiz Kurulunca bozma kararı verilirse daire bu karara uymak zorundadır.

*2. Yargılamanın iadesi**Yargılamanın iadesi sebepleri*

MADDE 74. — Aşağıdaki sebepler üzerine savcı, hükümlü, hükümlünün bağlı olduğu bakanlık veya daire ya da Maliye Bakanlığı tarafından yargılamanın iadesi istenebileceği gibi Sayıştay dairelerince de doğrudan doğruya buna karar verilebilir. Yargılamanın iadesi sebepleri şunlardır:

- a) Hesapta maddî hata bulunması, noksan veya mükerrerlik olması,
- b) İbrar edilen belgede sahtecilik bulunup da hükme etki yapmış olması,
- c) İnceleme veya yargılama sırasında görülmiyen yanlış veya usulsüz bir işlemin hükümden sonra meydana çıkmış olması,
- ç) Hükme tesir edebilecek bâzi belgelerin inceleme ve yargılama sırasında bulunmayıp, hükümden sonra meydana çıkması,
- d) Hükme esas tutulan bir ilâmın bozulma suretiyle ortadan kalkmış olması,
- e) Kesinhesapların incelenmesi sonunda Genel Kurulca, bütçe tertip ve mahsubuna ilişkin daire kararlarının aksine karar verilmiş olması.

Türkiye Büyük Millet Meclisinden kesinhesabı geçmiş olsun olmasın, ilâmın tebliği tarihinden itibaren beş yıl sonra, yargılamanın iadesi isteminde bulunulamaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinden kesinhesabın onanmış olması şahıs borçlarına etkili değildir.

Yargılamanın iadesi

isteminin görüşülmesi

MADDE 75. — Yargılamanın iadesi istemi, hükmü veren dairece incelenir ve ilk olarak yargılamanın iadesi lüzumuna karar verilir. Bu karardan sonra iade olunan hususlara inhisar etmek şartıyla yargılama yapılır.

İcranın geciktirilmesi

MADDE 76. — Yargılamanın iadesi dileğinde bulunmak icrayı alıkoymaz. İade dilekçesini inceliyen daire, gerekli gördüğü takdirde, kanunen muteber teminat karşılığında, icranın geciktirilmesine karar verebilir.

3. Karar düzeltilmesi

Karar düzeltilmesi sebepleri

MADDE 77. — Temyiz Kurulu kararlarına karşı aşağıdaki sebeplerle temyiz isteğinde bulunmuş olanlar tarafından ilâmın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi istenebilir.

- Hükmün zatına etkili iddia ve itirazların kararda karşılanmamış olması,
- Bir ilâmda aynı konu hakkında birbirine aykırı hükümler bulunması,
- Temyiz yolu ile görülen işlerde Temyiz Kuruluna ibraz olunan ve karara etkili bulunan evrakta bir sania ve sahtelik vukubulmuş olması.

Karar düzeltilmesi isteminin incelenmesi

MADDE 78. — Karar düzeltilmesi istem ve incelenmesi temyiz şekil ve usulleri dairesinde yürütülür. Şu kadar ki, burada 72 nci madde hükmü uygulanmaz.

Bu kanunda hüküm bulunmayan haller

MADDE 79. — Kanun yollarına başvurma hallerinde bu kanunda yer almayan hususlar hakkında Hukuk Mahakeme Usulleri Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

İçtihadın birleştirilmesi

MADDE 80. — İşin gereği ve ibraz edilen belgelerin mahiyetleri bir olduğu halde aynı konuda dairelerce veya Temyiz Kurulunca verilen ilânlar birbirine aykırı ise, Birinci Başkan bu ilâmları içtihadın birleştirilmesi için Genel Kurula verir.

Birinci Başkan birleşmiş içtihadın değiştirilmesi için de istemde bulunabilir.

İçtihadın birleştirilmesi ve değiştirilmesi kararları ile 18 nci madde gereğince alınan Genel Kurul kararları Resmî Gazete ile yayınlanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Genel uygunluk bildirim ve Sayıştay raporları

Genel uygunluk bildirimleri

MADDE 81. — Sayıştay, bakanlıklar tarafından düzenlenen kesin hesapları sayman hesaplarıyla ve Hazinece düzenlenen genel hesabı da bakanlıklar kesinhesaplarıyla karşılaştırır ve uy-

gunluk derecesini Anayasanın 128 nci maddesinde belirtilen süre içinde Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Genel bütçe dışındaki idarelerin kesinhesapları

MADDE 82. — Genel bütçe dışında kalıp da bütçeleri bir kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen dairelerin kesin hesapları hakkında da yukardaki madde hükmü uygulanır.

İlâmların infaz cetveli

MADDE 83. — Yukardaki maddeler gereğince düzenlenecek kesin hesaplara Sayıştay ilâmlarının infaz derecesini gösterir bir cetvelin bağlanması şarttır.

Kesinhesap kanun tasarılarının Millet Meclisine sunulabilmesi

MADDE 84. — Kesinhesap kanun tasarısı, Anayasanın 128 nci maddesinde belirtilen bir yıllık süreyi aşmamak şartıyla, idare hesapları tam olarak Sayıştaya verilmedikçe Millet Meclisi Başkanlığına sunulamaz.

Uygunluk bildirimlerinin hazırlanması

MADDE 85. — Hesapların tatbikine ve uygunluk bildiriminin hazırlanmasına ilişkin işlemler Birinci Başkan tarafından denetçilerden kurulu kesin hesap şubesine havale olunur. Kesin hesaplar hakkında bu şubece düzenlenen raporlar ikinci derecede dairelerce incelenerek karara bağlanır.

Üye raporları ve bunların Genel Kurulda görüşülmesi

MADDE 86. — Kesinhesaplar hakkında dairelerce verilen kararlar her yıl sırasıyla bir üye tarafından incelenir ve bir rapor düzenlenir. Bu rapor daire kararıyla birlikte Maliye Bakanı adına yetkili bir zat ve Sayıştay Savcısı da hazır bulunduğu halde Genel Kurulda görüşülür ve uygunluk bildiriminin son şekli tesbit olunur.

Genel bütçe dışında kalan bütçelerin kesinhesaplarının Genel Kurulda görüşülmesinde ayrıca ilgili dairenin yetkili temsilcisi de bulunur.

Genel uygunluk bildirimleri, Genel Kurul üyeleri ve savcı tarafından imza edildikten sonra Birinci Başkanlıkça Millet Meclisi Başkanlığına sunulur.

Devlet mallarıyla bâzı idare ve kurumlar hakkında Sayıştay raporları

MADDE 87. — Genel ve Katma Bütçeli dairelerin bir hesap devresindeki mal işlemlerinin incelenmesi sonucunda beliren hata ve noksanlıklar ve bu daireler dışında kalan idare ve kurumların bir yıllık hesaplarının incelenmesi sonucu, bunların faaliyetlerinin kuruluş gayelerine uygun olup olmadığı da belirtilmek şartıyla, Sayıştay Genel Kurulu raporlarıyla Birinci Başkanlıkça Cumhuriyet Senatosuna ve Millet Meclisine sunulur.

Mevzuata uygun görülmiyen işlemler

MADDE 88. — İnceleme ve denetleme sırasında, hesap ve işlemlerden mevzuata uygun görülmiyenlerden Sayıştay Genel Kurulunca gerekli görülenler hakkında bu husustaki Sayıştay mütalâasıyla birlikte bir raporla Birinci Başkanlıkça Cumhuriyet Senatosuna ve Millet Meclisine bilgi verilir.

ONUNCU BÖLÜM

Bütçe, personel ve özlük işleri

Bütçe

MADDE 89. — Sayıştay, genel bütçe içinde kendi bütçesiyle yönetilir.

Birinci Başkanlıkça Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Sayıştay bütçesi, genel bütçe kanunu tasarisına ithal edilmek üzere, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi bütçeleriyle birlikte Bütçe Karma Komisyonuna verilir ve bir sureti de Maliye Bakanlığına gönderilir.

Sayıştayın muhasebe işleri, Millet Meclisi Saymanlık Müdürlüğünce yönetilir.

Çeşitli kanunların Bakanlar Kurulu Kararına lüzum gösterdiği işlerden, Sayıştay hizmetleriyle ilgili olanlar, Sayıştay Genel Kurulunun idari işler niteliğindeki kararlarıyla yürütülür.

Meslek mensuplarının teminatı, işten el çektirme

MADDE 90. — Sayıştay meslek mensuplarının görevlerine, bu kanunda yazılı haller ile Devlet memurluğundan çıkarılmayı gerektiren haller dışında son verilemez. Aylık ve başka hakları elinden alınmaz. Meslek mensupları için tesis edilmiş sınıflardan başka bir sınıftaki görevde çalıştırılmazlar.

Ancak, sağlık bakımından görevlerini yerine getiremeyecek durumda oldukları tam teşekküllü Resmî Sağlık Kurulu raporuyla anlaşılınlarla, buldukları derecede yaş hâddini doldurdukları halde bir üst dereceye yükselemiyenlerin görevine Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu kararı ve Birinci Başkanın onayıyla son verilir.

Haklarında disiplin veya ceza kovuşturması yapılmasına karar verilen genel sekreter, rapor-tör ve yardımcıları, uzman denetçi, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcılarının görevleri başında kalmalarında soruşturmanın veya hizmetin gereği bakımından sakınca görülürse, Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu kararıyla geçici bir süre için işten el çektirilebilir.

İşten el çektirme ve tekrar işe başlatma ve bunlarla ilgili diğer hususlar hakkında Devlet Memurları Kanununun görevden uzaklaştırılma bölümündeki hükümler uygulanır.

Aylıklar

MADDE 91. — Başkan ve üyeler birinci derecede memur aylıkları tutarını alırlar. Bu suretle alınan aylıklar, bunların emekliliklerinde ve diğer memuriyetlere geçmelerinde kazanılmış hak sayılmaz. Bu gibilerin emekliliklerinde ve diğer memuriyetlere geçmelerinde hizmet sürelerine göre kazandıkları derece aylıkları esastır.

Daire başkanları ve üyelerin izin ve geçici görevleri Birinci Başkanın onayıyla olur. Birinci Başkan hakkında bu hüküm kendiliğinden uygulanır.

Başkan ve üyeler dışındaki meslek mensupları ile savcı ve savcı yardımcılarında yükselme sürelerini dolduranların buldukları kadroda üst derece aylığı verilerek veya üst kadroya atanarak yükselmelerinde yeterlik esastır. Yeterlik sicillerine göre belli olur.

Bunların yükselebilmeleri, üstüste iki sicillerinin olumlu olmasına bağlıdır. Üç sicil döneminde iki olumlu sicil alanlar da yükselebilirler.

Boşalan bir üst kadroya atanmada aynı derecede yeterli olanlar birden fazla ise; disiplin cezası almamış bulunmak, meslekî inceleme ve yayınlarda bulunmuş olmak, bir yabancı dilden Devlet dil imtihanını kazanmış olmak ve kıdem tercih sebepleri sayılır.

Tercih sebepleri yoksa yapılacak sınavda üstün başarı gösterenler yükseltilir.

Genel Sekreter, raportör, uzman denetçi, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcılarının yükseltme işleri Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu kararı ve Birinci Başkanın onayıyla olur.

Savcı ve savcı yardımcılarının yükselme işleriyle diğer özlük işleri Maliye Bakanlığına aittir. Ancak yıllık ve mazeret izinlerinin verilmesi Sayıştay Birinci Başkanının uygun görmesine bağlıdır.

Ödenekler

MADDE 92. — Sayıştay mensuplarından;

a) Sayıştay Birinci Başkanı ile daire başkanlarına, üyelere, Savcı ve Genel Sekretere her ay aylıklarından ayrı olarak kadro aylık tutarlarının yüzde altmış oranında,

b) Uzman denetçi, başdenetçi, Genel Kurul, Temyiz Kurulu, Daireler Kurulu ve daire raportörleri ve denetçilerle Genel Sekreter, Savcı ve denetçi yardımcılara derecelerine göre, bu kanuna bağlı iki sayılı cetvelde yazılı miktarlarda,

c) Sair Sayıştay mensuplarına ekli üç No. lu cetvelde yazılı miktarlarda, ödenek verilir. Ödeneğe hak kazanılması aylık hükümlerine tabidir.

Ancak, diğer bir göreve vekillik halinde yalnız bir yönden ve yüksek olanının ödeneği verilir.

Başka görev yasağı

MADDE 93. — Özel bir kanun ile olmadıkça Sayıştay mensupları resmî veya özel daire ve kurum ve kurullarda ve özel kişiler yanında paralı ve parasız hiçbir görev alamazlar.

Bu maddeye aykırı hareket edenler istifa etmiş sayılırlar. Bu husus disiplin kurullarınca karara bağlanır. Genel hükümler saklıdır.

Ancak, mahkemelerce bilirkişi tâyin edilenler, kooperatif şirketlerinin ve hayır kurumlarının yönetim kurullarında görev alanlar, ilmi ve meslekî araştırma ve yayınlarda bulunanlar, davet oldukları millî ve milletlerarası kongre, konferans ve toplantılara katılanlar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Meslek mensuplarının sicilleri

MADDE 94. — Başkan ve üyeler dışındaki meslek mensuplarının sicilleri her takvim yılı sonunda :

Kişisel ve meslekî nitelikleri, kanun ve nizamlara saygı derecesiyle görevine uyabilme yeteneği, buldukları görevlerdeki başarı derecesi, yükselmeye yeterli olup olmadıklarını belirtecek şekilde;

A) Uzman denetçiler, raportörler, grup ve şube şefleri hakkında ilk derecede bir üye, ikinci derecede bir daire başkanı;

B) Denetçiler ve denetçi yardımcılıyla denetçi yardımcı adayları hakkında ilk derecede bağlı bulunduğu grup şefi, ikinci derecede bir üye;

C) Genel Sekreter hakkında Birinci Başkan tarafından düzenlenir.

Sicillerinde aykırılık olması halinde, üst derece sicil âmiri üye olanlar için Daire Başkanı, diğerleri için Birinci Başkan ilgili hakkındaki düşüncesini belirtir.

Ayrıca, yerinde inceleme sonucunda yerinde inceleme grup şefi tarafından grupundaki görevliler hakkında sicil düzenlenir.

Görevlerinde başarı gösteremedikleri veya yükselmeye yeterli olmadıkları yolunda sicil alanlara ve yeterli buldukları halde diğerlerinin tercihi sebebiyle yükseltilmiyenlere durum Birinci Başkan tarafından gizli olarak bildirilir.

Üç defa üst üste olumsuz sicil alan meslek mensuplarına, Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunun kararı ve Birinci Başkanın onayı üzerine emekliliklerini istemeleri veya istifa etmeleri bildirilir. Bir ay içinde bu davete uymayanlar istifa etmiş sayılırlar.

Yukarıda öngörülen hususların uygulama şekli İyönetmeliğinde belirtilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Disiplin ve ceza kovuşturması

Başkanlarla üyeler hakkında disiplin kovuşturması

MADDE 95. — A) Sayıştay daire başkanları ve üyelerinin görevlerinin vakar ve serefi ile bağdaşmayan veya hizmetin aksamasını mucibolan hal ve hareketleri görülür veya öğrenilirse, Birinci Başkan durumu inceledikten sonra sonucuna göre, haklarında disiplin kovuşturması yapılır.

Birinci Başkanın yukarıda yazılı hal ve hareketlerinin görülmesi veya öğrenilmesi halinde, Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı, olayı Yüksek Disiplin Kuruluna intikal ettirir.

B) Yüksek Disiplin Kurulu, her takvim yılı için Sayıştay Genel Kurulunca her daireden seçilecek birer üye ile daire başkanları arasından seçilecek baş daire başkanından kurulur.

Kurula en kıdemli daire başkanı başkanlık eder.

Kurul üye tamsayısı ile toplanır.

Başkan veya üyelerden her hangi biri kurula katılmadığı veya boşalma olduğu hallerde başkan veya üyenin bağlı bulunduğu dairenin en kıdemli üyesi kurula katılır.

Kararlar üçte iki çoğunlukla verilir.

Haklarında isnatta bulunulanlar, Disiplin Kurulu üyesi ise, kurula katılamazlar.

C) Yüksek Disiplin Kurulu, eldeki bilgi ve delillere ve isnadolunan hal ve hareketin mahiyetine göre disiplin kovuşturması yapılmasına yer olup olmadığını takdir eder.

Kurul, disiplin kovuşturması yapılmasına karar verirse, kurul dışındaki daire başkanları ve üyeler arasından seçeceği üç kişiyi soruşturma yapmakla görevlendirir.

Soruşturmayı yapmakla görevlendirilenler, ilgiliye isnadolunan hal ve hareketi bildirerek savunmasını alırlar; lüzum gördükleri kimseleri andla dinler, konu ile ilgili bilgileri toplar ve sübut delillerini tesbit ederler.

Bütün daire, teşekkül ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler, sorulan hususlara cevap vermek ve diğer istekleri yerine getirmek zorundadırlar.

Soruşturmayı yapanlar, yaptıkları soruşturmaları ve elde ettikleri bilgi ve delilleri gösteren ve bunlara göre disiplin cezaları verilmesine yer olup olmadığı hakkındaki kanaatlerini belirten bir rapor hazırlayıp müsbet evrak ve belgeleri bu rapora bağlayarak Yüksek Disiplin Kuruluna verirler.

D) Kurul başkanı, soruşturma sonucunu ilgiliye yazılı olarak bildirir ve on günden az olmamak üzere tâyin edeceği süre içinde yazılı savunmasını vermeye kendisini davet eder.

Kurul başkanı, soruşturma dosyasını Yüksek Disiplin Kurulu üyelerinden birine havale eder.

Kurul, işi evrak üzerinde inceler ve gerekirse soruşturmanın genişletilmesine ve derinleştirilmesine karar verir.

İlgili, bu dosyayı raportörün önünde inceleyebilir.

E) Yüksek Disiplin Kurulu, isnadolunan hal ve hareketi sabit görmezse dosyanın işlemde kaldırılmasına karar verir.

Kurul bu hal ve hareketleri sabit gördüğü takdirde bunların mahiyetine ve ağırlığına göre ilgilinin uyarılmasına veya görevine son verilmesine karar verir.

İlgilinin uyarılmasına karar verildiği takdirde, kurul kararı Birinci Başkan tarafından ilgiliye tebliğ edilir. Karar, Birinci Başkan hakkında ise, Yüksek Disiplin Kurulu Başkanınca tebliğ olunur.

F) Yüksek Disiplin Kurulunca hizmet süresine göre istifa etmeye yahut emekliliğini istemeye davete karar verilmesi halinde, olay en geç bir hafta içinde bir defa da Sayıştay Genel Kurulunda görüşülür. Bir haftalık müddet, kanuni tatillere ve 101 nci madde gereğince çalışmaya ara verme zamanına raslarsa, bu tatillerin bitimi tarihinden başlar.

Genel Kurul, Yüksek Disiplin Kurulu kararını ya onaylar veya ilgilinin uyarılmasına karar verir.

Bu halde Genel Kurul, hastalık, geçici görev ve izin gibi kanuni sebeplerle vazife başında bulunamayan üyeler dışındaki üyelerin tamsayısı ile toplanarak üçte iki çoğunlukla karar verir. Haklarında kovuşturma yapılan üye toplantıya katılamaz.

Genel Kurul kararı ilgiliye yukarıda açıklanan esaslar dairesinde tebliğ edilir.

G) İlgili, emekliliğini istemeye veya istifa etmeye davete dair olan karara, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde uymazsa istifa etmiş sayılır. Bir aylık süre için ilgili izinli sayılır.

İlgili görevine son verilmesi kararına tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde uymazsa istifa etmiş sayılır. Bir aylık süre için ilgili izinli sayılır.

Başkan ve üyeler hakkında ceza kovuşturması

MADDE 96. — Sayıştay Başkan ve üyelerinden birinin görevi ile ilgili veya görev sırasında işlediği bir suçtan dolayı Sayıştay Genel Kurulunca seçilecek üç daire başkanı ve iki üyeden kurulu bir heyet tarafından ilk kovuşturulması yapılarak hazırlanacak fezleke ile sair evrakı yargılamanın lüzum veya men'ine karar alınmak üzere Daireler Kuruluna verilir. Bu Kurulun vereceği yargılamanın men'ine dair olan karar kendiliğinden, yargılamanın lüzumuna dair olan karar itiraz üzerine Sayıştay Genel Kurulunca incelenir. İtiraz süresi kararın tebliği tarihinden itibaren onbeş gündür.

Genel Kurulca verilen yargılamanın men'ine dair karar kesindir.

Soruşturma kurulunun seçimine ilgililer ve yargılamanın lüzum veya men'i kararı görüşmelerine soruşturma kurulu üyeleri ile ilgililer katılamaz.

Yukardaki fıkrada yazılı olanların görev sırasında görevle ilgisi bulunamayan şahsi bir suç işlemleri halinde yargılamanın men veya lüzumuna karar verilmesi işlemi bu maddede yazılı usuller dairesinde yürütülür.

Daireler Kurulu kararları şahsi dâvacılar varsa onlarada tebliğ olunur.

Yargılamanın lüzumuna dair verilen kesin karar üzerine dosya Anayasa Mahkemesine tevdi olunur.

Bunların görevleri dışında şahsi bir suç işlemleri halinde yapılacak kovuşturmada Yargıtay üyelerinin şahsi suçlarının kovuşturmasına ilişkin hükümler uygulanır.

Başkan ve üyeler dışındaki meslek mensupları hakkında disiplin kovuşturması

MADDE 97. — Başkan ve üyeler dışındaki Sayıştay meslek mensuplarının;

A) Meslekin vakar ve şerefi ile bağdaşmayan;

B) Hizmetin veya görevlerinin aksamasını mucibolan, çalışma düzenini veya disiplini bozan hal ve hareketleri görülmesi veya öğrenilmesi üzerine Birinci Başkan durumu inceledikten sonra sonucuna göre haklarında bu kanun hükümleri uyarınca disiplin kovuşturması yapılmalı üzere Memurlar Seçim ve Disiplin Kuruluna bildirir.

Bu kurul eldeki bilgi ve karinelere ve isnadolunan hal ve hareketin mahiyetine göre disiplin kovuşturması yapılmasına lüzum olup olmadığını takdir eder.

Kovuşturma yapılmasına karar verilirse, kurulca kurul dışından seçilecek bir üyenin başkanlığında bir uzman denetçi ile bir başdenetçi veya raportörden teşekkül eden kurul tarafından soruşturma yapılır.

Soruşturma şekli ve raporun verilmesi, rapor üzerinde Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunca yapılacak işlemle diğer hususlar hakkında 95 nci maddede yazılı hükümler uygulanır.

Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulunca dosya üzerinde gizli olarak yapılan inceleme ve görüşme sonunda isnadolunan hal ve hareket sabit görülmezse dosyanın işlemden kaldırılmasını, bu hal ve hareket sabit görüldüğü takdirde 93 nci maddede yazılı disiplin cezalarından birinin verilmesini karar altına alır.

Disiplin cezaları

MADDE 98. — Disiplin cezaları şunlardır :

A) Uyarma : Memura, görevinde daha dikkatli davranmasının gerektiğini yazı ile bildirmektir.

B) Kınama : Memura, görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile bildirmektir.

C) Onbeş günlüğü geçmemek üzere aylığının kesilmesi.

D) Kıdeminin durdurulması : Memurun bulunduğu derecedeki kıdeminin ilerlemesinin altı ay ile 1 yıl veya 2 yıl için durdurulmasıdır.

E) Göreve son verilme : Memurun görevine son verilmesidir.

İlgilinin karara karşı Danıştaya başvurması halinde boşalan kadrosuna atanma yapılamaz.

97 nci maddede belirtilen disiplin kovuşturmasını gerektiren hallerin neler olduğu ve bunlara hangi disiplin cezasının verileceği içyönetmelikle tesbit edilir.

Başkan ve üyeler dışındaki meslek mensupları hakkında ceza kovuşturması

MADDE 99. — Başkan ve üyeler dışındaki meslek mensuplarının görevleriyle ilgili bir suç işlemesi halinde, Birinci Başkan tarafından görevlendirilecek bir üyenin başkanlığında bir uzman denetçi, bir başdenetçi veya raportörden teşekkül eden bir kurul ilk kovuşturmayı yaparak düzenleyeceği fezlekeyi Memurlar Seçim ve Disiplin Kuruluna verir. Bu kurul ya yargılamanın men'ini veya soruşturma açılmasını karar altına alır.

Karar sanığa, varsa şikâyetçiye tebliğ edilir. İlgililerin, karara kendilerine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde itirazları halinde rapor bir defa da Yüksek Disiplin Kurulunda incelenir. Alınan karar ilgililere tebliğ edilir.

Yargılama Yargıtayın görevli ceza dairesinde yapılır.

Bunların kişisel suçlarının kovuşturulmasında ise 2 nci sınıfa mensup hâkimlerin kişisel suçlarının kovuşturulmasına ilişkin hükümler uygulanır.

ONIKINCI BÖLÜM

Çeşitli hükümler

Sayıştay mensuplarının diğer hakları

MADDE 100. — Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde Sayıştay mensupları hakkında Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Çalışmaya ara verme

MADDE 101. — Sayıştay Genel Kurulu, Temyiz Kurulu, Daireler Kurulu ve daireleri her yıl Temmuz ayının yirmisinden Eylül ayının beşine kadar çalışmaya ara verir. Bu müddet içinde Sayıştaya gelecek ivedili işlere bakmak ve gereken kararları vermek üzere sıra ile bir daire çalışmaya devam eder.

Ara verme süresi içinde görevli Daire Başkan ve üyeleri yılın diğer aylarında aynı müddetle izinlerini kullanabilirler.

Belgelerin saklanması

MADDE 102. — Hesapla ilgili olarak Sayıştaya verilen her çeşit gider ve gelir evrakı ile her çeşit belgeler Sayıştayda saklanır. Bunların saklanma süreleriyle yokedilme usulleri hakkında Sayıştayın da mütalaası alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte yer alan esaslar uygulanır.

Kadro cetvelleri

MADDE 103. — 30.6.1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanuna bağlı I sayılı cetvelin Sayıştay Başkanlığı kısmında mevcut ve sonradan çıkan kanunlarla yapılan ek kadrolar kaldırılarak yerine bu kanuna bağlı I sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

Kaldırılan hükümler

MADDE 104. — 16 Haziran 1934 tarihli ve 2514 sayılı Divanı Muhasebat Kanunu ile bu kanuna ek 5 Ocak 1953 tarihli ve 5999 sayılı Kanun, 8 Haziran 1956 tarihli ve 6736 sayılı Kanun ve 28 Şubat 1959 tarihli ve 7241 sayılı Kanun ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

Bu kanunun 23 nci maddesi gereğince Sayıştay denetimine tabi dairelerle bu dairelere bağlı sabit veya döner sermayeler veya fonlar üzerindeki Sayıştay denetimini kaldıran özel kanunların hükümleri de kaldırılmıştır.

12 Ocak 1961 tarihli ve 231 sayılı Kanunun ve bu kanunun 7241 sayılı Kanuna atıf yapan hükümleri saklıdır.

Mali konularla ilgili tüzükler ve yönetmelikler hakkında istişari mütalâa

MADDE 105. — Bakanlıklar ve Sayıştayın denetimine giren diğer idare ve kurumlarca mali konularda düzenlenecek yönetmeliklerle tüzükler, Sayıştayın istişari mütalâası alındıktan sonra yürürlüğe konulabilir.

Sayıştay bu mütalâayı, istemin yapılması tarihinden başlayarak iki ay içinde bildirir.

Denetimi kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması

MADDE 106. — Sivil ve askerî âmirlerle daire üstleri, yönetimleri altındaki saymanların, hesaplarını kanunla belirtilen süreler içinde tam ve noksansız olarak hazırlayıp hazırlamadıklarını izlemek, inceleme görevi ile mahalline gelen Sayıştay denetçilerine gereken yardım ve kolaylığı sağlamak ve işin selâmeti ile ilgili tedbirleri almakla zorunludurlar.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği yıl ile önceki yıllara ait hesap ve işlemlerin denetiminde ve yargılanmasında eski hükümler uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile daire ve kurulların bu kanunla gösterilen esaslara göre kuruluşu tarihine kadar toplanmalarında, 2514 sayılı Kanunun bu konuya ilişkin hükümlerinin uygulamasına devam olunur.

Ancak, Genel Kurulun, daire başkanı ve üye adayları seçimi için toplanmasında vekil üyeler Kurula katılamazlar ve Genel Kurul görev başındaki üyelerin tam mevcudıyla toplanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Sayıştayda görevli başkan ve üyelerle Savcı ve Genel Sekreter yeniden seçim ve atanma işlemine lüzum kalmadan bu kanunla kabul edilen kadro aylık ve ödeneklerini alırlar.

Bunların eski derecelerde geçen müddetleri yeni derecelerinde geçmiş sayılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Sayıştay kuruluşunda görevli bulunan meslek ve yönetim mensupları, savcı yardımcıları yeni bir atanma işlemine lüzum kalmaksızın bağlı (1) sayılı cetveldeki derecelerden kazanılmış unvanlarına uygun olanlara atanmış sayılırlar ve aylık ve ödeneklerinin ödenmesinde işe başlama kaydı aranmaz.

Bir üst sınıfa yükselmeye hak kazanmış olanların kazanılmış unvanları, bu üst sınıftır.

Ancak, ikinci fıkra gereğince başdenetçi veya uzman denetçi sınıflarının kazanılmış unvan sayılması Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu kararına bağlıdır.

Müktesep hakları olan aylıktan daha az bir aylıkla denetçi yardımcılığına atananlarla (35) lira aylıklı denetçi yardımcılığına atananların yeterlik sınavını verinciye kadar denetçi yardımcılığı kadrolarında geçirdikleri üç yıldan fazla süreleri halen buldukları barem derecelerinde geçen terfi sürelerine ve artanını da mütatakip derecedeki terfi sürelerine eklenir.

Bu düzeltme sonunda geçmişe ait aylık isteminde bulunulamaz.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Sayıştay kuruluşuna dâhil kadrolarda çalışanların, 16 Haziran 1934 tarihli ve 2514 sayılı Kanunla tanınmış hakları saklıdır.

Halen Maliye Bakanlığı Teşkilâtında ve Maliye Bakanlığınca atanan mali vazifelerde çalışan ve 90 liralık kadro aylığını müktesep hak olarak almış olan yüksek okul mezunları da bir defaya mahsus olmak üzere üye seçilebilirler.

GEÇİCİ MADDE 6. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun yürürlüğe girdiği 1 . 1 . 1950 tarihinden önceki hükümlere göre bağlanmış olan ve genel, katma ve özel bütçelerden ödenmekte bulunan emekli, dul ve yetim, vazife mâlûllüğü, âdi mâlûllük, vatani hizmet aylıklarıyla 5434 sayılı Kanunun geçici 42 nci maddesi yoluyla veya 1 . 1 . 1950 tarihinden evvel tasfiye edilmiş olup da sonradan çeşitli kanunlarla yeniden bağlanan veya bağlanacak olan emekli, dul ve yetim aylıklarının tahsis ve düzeltme işlemlerinin inceleme ve tesciline Sayıştayca devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanun gereğince düzenlenmesi gereken tüzük, yönetmelik ve genelgeler, iş bu kanunun yayımlanması tarihinden başlayarak iki yıl içinde yürürlüğe girecek şekilde hazırlanır.

GEÇİCİ MADDE 8. — Anayasanın 116 ncı maddesi gereğince il özel idareleriyle belediyelerin mali işlemlerinin denetlenmesine dair kanun yürürlüğe girinceye kadar, 16 Haziran 1934 tarihli ve 2514 sayılı Divanı Muhasebat Kanunu ve bu kanuna ek kanunların il özel idareleri ve belediyelere ait hükümleri yürürlükte kalır.

GEÇİCİ MADDE 9. — I sayılı cetvelde gösterilen Sayıştay mensupları hakkında, Devlet memurları Kanununun geçici 15 nci maddesi hükmüne göre bunların aylık ve ödeneklerini düzenliyen özel kanun yürürlüğe girinceye kadar, 1108 sayılı Maaş ve 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanunlar ile bunların tadil ve eklerinin kendileri ile ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 10. — 6 ncı maddeye göre Sayıştay Genel Kurulunca yapılacak ilk daire başkanlığı ve üye adayı seçimlerinde;

A) Seçim işlemi 5 defa tekrarlandığı halde, daire başkanlığı adaylığı için gerekli çoğunluk sağlanamadığından seçim tamamlanamazsa salt çoğunluk aranmaz. En çok oy a'an seçilmiş sayılır.

B) Bu maddede tesbit edilen kontenjan 1/2 olarak uygulanır. Maliye Bakanlığı Teşkilâtında evvelce en az beş yıl hizmet etmiş olup da halen başka kuruluşlarda bulunanlardan 4 ncü maddede Maliye mensupları için gösterilen görevlere denk görevlerde bulunanlar da Maliye Bakanlığınca kontenjanından üye seçimine katılabilirler.

Yürürlük

MADDE 107. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 108. — Bu kanun hükümlerini Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi yürütür.

[1] SAYILI CETVEL

D.	Görevler	Aded
1	Başkan	1
1	Daire Başkanı	8
1	Üye	32
3	Genel Sekreter	1
3	Savei	1
4	Savei Başyardımcısı	8
5	Savei Yardımcısı	8
3	Genel Kurul Raportörü	1
4	Genel Kurul Raportörü	2
3	Temyiz Kurulu Raportörü	1
4	Temyiz Kurulu Raportörü	5
3	Daireler Kurulu Raportörü	1
4	Daireler Kurulu Raportörü	2
4	Daire Raportörü	8
3	Uzman Denetçi	16
4	Başdenetçi	70
5	1 nevi Sınıf Denetçi	100
6	2 nevi Sınıf Denetçi	110
7	3 nevi Sınıf Denetçi	210
8	4 nevi Sınıf Denetçi	250
9	1 nevi Sınıf Denetçi Yardımcısı	30
10	2 nevi Sınıf Denetçi Yardımcısı	30
5	Genel Sekreter Yardımcısı	2
5	Şube Müdürü	6
6	Şube Müdürü	1
7	Şube Müdür Yardımcısı	6
7	Levazım ve Ayniyat Saymanı	1
7	Şef	3
8	Şef	3
9	Tetkik Memuru	30
10	Zabıt, Tasnif ve Dosya Memuru	40
11	Kâtip	70
12	Kâtip	25
13	Kâtip	20
6	Daire Tabibi	1

[2] SAYILI ÖDENEK CETVELİ

D.	Ödenek miktarı
3}	650
4}	
5}	
6}	550
7}	
8}	
9}	400
10}	

[3] SAYILI CETVEL

Unvanı	Ödenek miktarı Lira
Şube Müdürü	250
» » Yardımcısı	200
Levazım ve Ayniyat Saymanı	200
Şef	150
Tetkik Memuru, Zabıt Kâtibi ve Kâtip	100

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
7	104	359	38	20	3
8	123	848		24	124
10	24	133:142	39	36	51:83
	26	235:263			
	27	273:306			

I - Gerekçeli 147 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 24 ncü Birleşimine, 888 S. Sayı basmayazı Cumhuriyet Senatosununun 36 ncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Maliye, Sayıştay, Anayasa ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadî işler, Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici Komisyonlar görüşmüştür.